

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wtticich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reklamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Mark 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a marosvásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyének

V-ik folyama második felére.

Nem mulaszthatjuk el ezen alkalommal, midőn egészen újjászervezendő lapunk fölött ismét egy fél év vonult el, arra az olvasó közönség, különösen a királyhágon inneni jogászok figyelmét és támogatását felhívni. A szerkesztőség különös gondot fordított arra, hogy a napi kérdéssé vált, s hazánkra nézve oly nagy horderejű codificatio kérdése feletti ritákat olvasóink mindég eredeti forrásból vegyék, erre nézve több jogász megígérte szellemi támogatását. Tárcaánk érdekes és vegyes rovatunk élénk és új leend mindég.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 forint. Évnegyed-re 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj legezálszerűbben postai utalvánnyal a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre küldendő.

Erdély telekkönyvezése.

II.

Mielőtt a telekkönyvezés methamimusában szükségessé vált reformokat felsorolnók, nem lesz felesleges érinteni azon hivatali viszonyt is, melyben az igazgató és a főbiztosok, egymással szembe helyezve vannak, — illetőleg kérve hogy legyenek; mert Erdélyben az eddigelő, csupán piumdenderium.

A telekkönyvi igazgató a telekkönyvi testület feje; ő kormányozza az egész intézményt, az ő kezében pontosulnak össze az egész mechanismus szálai. A főbiztos aztán az executio közeg, mely hivatva van a telekkönyvi igazgatóság intézkedéseit érvényre juttatni.

Ámde ezen főbiztos oly rangfokozatban áll, melyből az igazgatói állásig csak egy lépés; és pedig oly lépés, mely minden főbiztos joggal várhat; nagyon természetes tehát, hogy a két állás közti rangemelkedettség nem lehet oly kivívó, — hogy az igazgatót, elősmert feljebbvalósága mellett is, — a főbiztossal szemben indokolatlan suprematiára, vagy plane nevetséges elbizakodottságból eredő méltánytalan secaturákra indíthatná; azért a kettő közti viszony szabatosbb rendezése,

koránt sem felesleges, annál is inkább, mert a főbiztos nem csupán executio gép, — hanem oly hivatalnok, ki a maga kerületében minden hajók első foruma, közvetlen főnök, — igazgató en miniature — és ki 15—25 egyénnek, nemcsak minden munkájáért, hanem még szorgalmaért, hivatalos — magánviselétéért is felelős.

Addig, míg a főbiztos csupán az igazgatóság gyámoltja, míg minden csekélységért schulmeistereztetik, mint egy gyakornok, míg mindent automatszerű derék meghajtással keresztülvinni köteles, szóval: míg minden önállóságtól megfosztatik: addig nincs, s nem is lehet, sem auctoritás, sem haladás, sem renominée.

És mi lenne az első lépés erre? Nézetünk szerint az: hogy ne az igazgatóság teremtsen a főbiztost, hanem a ministerium nevezze ki, (természetesen: ajánlat folytán) és csak ez foszthassa ismét meg a fővezetőségtől; mert ez esetben szabadabban mozoghat, nem szenvedvén az emberi és főbiztosi mulandóság lidércnyomásában.

Ha nincs jó táborkar, a legjobb katona is keveset ér; — ha nincs jó főbiztos, nincs jó telekkönyv; 350—400 egyént, 8—900 □ mértföldnyi területén, egy kézzel igazgatni, s egy fejjel ellenőrizni akarni; absolutisticus képtelenség.

S most forduljunk az eljáráshoz:

1. Fő kellék mindenesetre egy compact, szabatos és az eddig kimerítőleg tapasztalt birtokviszonyokat tárgyaló helyszínelési utasítás.

Az az utasítás, mely még 1867-ben kiadva, s azóta az 1870. évi január 17-én kelt igazságügyi ministeri rendelettel módosítva lett, — megmástitottatott még egy csomó igazgatósági oly szabályrendelettel is, melynek felerésze ismét elejtetett; s így a kezdő helyszínelő vagy semmiféle utasítást sem kap kezéhez, a mennyiben a példányok már régebben elfogytak — vagy pedig egy egész papírtömkeleget, melyből kibontakozni nem képes. Ennek következése aztán, hogy szakmáját alaposan nem tanulhatja, vagy elkedvetlenedve: tanulni nem is igyekszik, hanem azt lesi: hogy a főbiztos tanítsa még a helyszínelési a-b-c-re is.

2. A mennyiben még elő nem fordult birtokviszonyok felmerülhetnek: az egyöntetű eljárás céljából, s hogy az előmunkáatok szerkesztése a telekk. rendtartásba ne ütközzék, szükséges, hogy az igazgató negyedenként, körutja alkalmával, főbiztosaival tanácskozzék, és a felmerült esetek szabályozására, nehézségek elhárítására, általában az eljárás gyorsítása, s könnyítésére vonatkozó szabályrendeleteit, csak azután bocsássa ki.

3. A munka beosztására nézve az igazgató csupán a bizottmányokat, melyek egy főbiztos keze alá adatnak, és a főbiztosi kerület jelölje ki; ellenben a bizottmányok községenkénti beosztása, s szükség esetébeni áthelyezése, bizassék egészen a főbiztosra; mert a főbiztos egyrészt ösmeri a kerületében működő egyének képességét, szorgalmát és tetterejét, — másrészt pedig a helysz. utasítás 2. §-ában előírt elővizsgálatot is rendesen ő teszi meg; ennélfogva a személyzet képes-

sége, munkaereje, valamint az egyes községekben előforduló helyszínelési nehézségek egybevetése után sokkal czélszerűbb beosztást tehet, mint az ez igazgztósági irodában történhet. A főbiztos legyen felelős a kellő munka eredményért, haladásért és rendért becsületében olyannyira, hogy az igazgató figyelmét egész megnyugvással, inkább azon érdekek felé fordítsa, melyek őt, mint az egésznek szervező fejét és az egész felett rendelkező főnököt felfelé terhelik, s reá s publikummal szemben nehezednek.

Nézetünk szerint ez a valódi állása és hivatása egy főbiztosnak; tulajdonságai főleg pedig képesség, azaz teljes otthonosság feladata megoldásában, hogy bizottmányainak kellő felvilágosítást s utasítást mindig adhasson, s ne okozzon az igazgatóságnak, netaláni ügyetlensége miatt, elkerülhető írka-firkálást még oly esetekben is, melyek a felvételnél, ha nem is mindennapiak, de elég gyakoriak; — tudnia kell az embert a hivatalnoktól megkülönböztetni, mert ez szüli a viszályt vagy tulságos engedékenységet annál is inkább, mivel a főbiztos, ugyszólván patriarchalis viszonyban él bizottmányaival.

4. A bizottmányok, a lehetőségig állandósítandók lennének egy-egy főbiztos kerületében és működési rayonjuk több községekből álló kissebb körökbe lenne kiterjesztendő. Ezáltal elkerültetik, a valóban semmi alapos okkal nem bíró folytonos költözködés, ide-oda vetés az ország egyik szelétől a másikig, mely nemcsak temérdek kiadásába kerül az államnak és sok munkaidőbe az egyeseknek, hanem a helyszínelőt anyagilag tönkre is teszi. Innen következnek nagyrészt az adósságinálás és oly viselet, mely egy testület decoramát megsemmisíti, s az egész irányában a birtokosság kebelében oly kicsinylést szül, melyet a testület kiválóbb tagjai, hosszab ösmeretség után is, elig képesek némileg kisimitani.

5. A havi fizetés, — ez az oaz a Saharrában — többnyire elkésve jön; mert az igazgatóság az egész erdélyi helyszínelő testület számára Kolozsvártt veszi ki. Mirevaló ez? Ugy is csak a főbiztoshoz kell azt átküldeni szétosztás végett. Mért ne vehetné azt ki minden egyes főbiztos a maga kerülete számára, a legközelebbi adóhivatalnál?

Az igazgatóság itt ismét menekülhet egy oly kezelési tehertől, mely elkerülhető. Az igazgatóság kezelje csupán a kézi pénztári kiadásokat, melyeknek főrovata az utipénzek; ezeknek összege pedig, ha a bizottmányok a lehetőségig állandósíttatnak, bizony nem felette sokra fog rugni.

6. Eltörlendő a bizottmányok foglalkozási napló. Constatalt tény, hogy ezekbe a realis munkateredmény rovására sok cseplesz bejegyzés tétetik. Mert még napló nélkül az inspicáló főbiztos, ugyszólván kézzelfogható eredményt kívánhat, addig például: 50 tiszta telekbejegyzőkönyv megírása oly vonalozási, jogezimbeirási, részlet-bevezetési, aláhúzási- és beliv-bevarási metamorphosissal van a naplóban kitüntetve, mely a rendes munkaidő

néha kétszeres mennyiségére is kiterjed, s mégis a bizottmány folytonos elfoglaltatása mellett bizonyít, végül:

7. Az igazgatósági térképező osztály czél-szerű volt, s lehetett akkor, midőn a telekkönyvi munkálatok nagyrésze vállalkozók által szerkesztett, most azonban, miután ezek eltörölve lettek, felesleges. Minden bizottmány készítse meg rajzait önmaga, azt tudni kötelessége; s még azon eshetőség sem állhat be, — mi a lehetőségek sorába tartozik, — hogy a rajzok vagy legalább azoknak egy része eltévednek; minek újbóli helyszínelés lenne következménye.

Ezek lennének Erdély telekkönyvezésében, azon főbb elemek, melyek nézetem szerint, javítást igényelnek.

Befejezésül megjegyzem még, hogy habár e nézet, mint sok hasonló, csalahatatlanságot nem is arrogál, mindenesetre több évi tapasztalat s észlelet szüleménye.

P. R.

(Folyt és vége.)

Azonban több erdélyi törvényhatóság ezután is ragaszkodott a belügyminiszter által — az 1869. IV. t.-cz. hozatala után megerősített szabályrendeletéhez, s fölterjesztést intézett a belügyminiszterhez oly értelemben, hogy szabályrendeletei által kötve érzi magát a főförgő kihágási esetek fölötti bíraskodásra, s miután az ily fölterjesztésekre a belügyminiszter eddig nem válaszolt, a kérdéses bíraskodást tényleg ma is folytatja; míg más törvényhatóságok az illető járásbírásgoknak e kihágási ügyeket ellenmondás nélkül átadták, miből azon visszás helyzet felelt ki, hogy Erdély némely részeiben ugyanazon természetű kihágási esetekben a közigazgatási, másutt a bírói hatóságok járnak el, sőt néhol pusztán a felektől függ, hogy ily esetek iránt, melyik hatósághoz forduljanak, s még felőtlőbbé teszi a visszasságot az, hogy

TÁRCZA.

Tarlószatok az angol rendőrség intézményéből.

K. A. Nincs állam korunkban, mely egy jól szervezett rendőrség szükségességét el ne ismerte volna s bár a kivitelre nézve különböző elvek és rendszerek fogadtattak is el, abban azonban egy a megállapodás az t. i., hogy egy jó rendőrség által az igazságszolgáltatás nem csak gyorsítva, sőt a mennyiben a bűn és tévtettek elkövetése bizonyos mértékben akadályoztatik, ez által amazon sok tekintetben könnyítve is van.

Nálunk eddigelő e kérdés országosan még föl nem karoltatott, s legutóbb a főváros rendezéséről szóló törvényzikk alkotása alkalmával fölmerült eszmecserén kívül nem emlékszünk, hogy e kérdés parlamentünkben ventiláltatott volna.

Elismert tény, hogy az európai continens valamennyi államai között Angolország az, mely páratlan rendőrségi intézménnyel dicsekedhetik.

Hogyan kérhető valaki Angolország a valódi szabadság hazájában, miként fejlődhetett a rendőrség intézménye oly magasra?

A felelet erre nagyon egyszerű! Angolországban ez intézmény nem szolgál eszközül a hatalmasok önkényének, nem hatalom ez az uralkodó párt kezében, hanem a társadalom védereje, melytől csak a félhet, ki amannak is ellensége, szóval itt ez intézmény semmi egyéb, mint egyszerű biztosítási rendszer a gonosztevők ellenében, s éppen ez az, mi az angol rendőrséget Európa többi hasonló intézményeitől leginkább megkülönbözteti.

Nem lesz érdektelen talán, ha az angol úgynevezett „constabulary“ rendszert főbb alaponalaiban ismertetjük.

E század elején az angol rendőrség még első gyermekkorát élte; minden e kerület maga gondoskodott védelmezéséről, mely czélra föld és éji örök rendeltettek kik azonban rövid idő múlva megvetés- és guny tárgyai lónek.

Fél századdal ezelőtt a nyilvános megrohanások London utcáin még napi renden voltak.

Peel Róbert szólalt fel először 1829-ben a rendőri szolgálatban szükségessé vált reformok mellett, ő indítá-

egytermészetű ügyekben részint a kuria mint legfőbb ítélőszék, részint a belügyminiszterhez hoz végső határozatot.

Főlölesleges hosszasan fejtegetni azt, hogy az ily felőtlő illetőségi zavar mennyire csökkenti az országban ugyanis igen kevésse kifejtett jogérzetet, sőt mennyire kárára van a hatósági tekintélynek is az, hogy egytermészetű ügyekben a felek kétféle eljárással találkoznak, melyek közül egyiknek törvényellenesnek kell lenni.

Országos fontosságu ügynek tekinthető ennél fogva azon kérdés mielőbbi megoldása, hogy a főförgő esetekben a bíraskodás a közigazgatási vagy bírósági hatóságot illeti-e? Addig is, míg közigazgatási és igazságszolgáltatási szervezetünk gyökeres reformja a közigazgatási és bírósági hatáskör közti határvonal pontos részletes meghatározásával e kérdést is megoldaná, s ez által eleget lehetne tenni az 1869. IV. törvényzikkokban kimondott elvnek, legkivánatosb lett volna mindenütt, hol a közigaztási és bírósági hatáskör terjedelme iránt kétely forgott föl, astatuspuo-t tartani meg, s a kétely eloszlátását a kimaradhatlan közigazgatási s igazságszolgáltatási reformnak főnhagyni. Most is legezélszerűbbnek mutatkoznék a főálló zavarokat akként tenyésztetni el, hogy az 1858. rendeletben s a törvényhatósági statutumokban foglalt kihágási esetek nyomozási s elítélési illetősége ideiglenesen a közigazgatási hatóságnál hagyassék, illetőleg annak adassék vissza.

Ha a főnförgő bírósági illetőség tekintetében azért nem tekintetnék egészen visszaállithatónak az előbbi állapot, mert az 1858-iki rendeletben oly kihágások is utasítvák közigaztási hatáskörre, melyek szorosan véve nem rendőri természetűek, vagy az egyéni jog közvetlen megsértését tartalmazzák, s voltaképen valamely büntény fogalma alá tartoznak: (mint például a szándékos és a verekedéseknél előforduló kisebb testisértések, a gazda vagy tanító mester által a cselédeken vagy tanuló inasokon elkövetett kegyetlenkedések, s a kisebb lopások, sikkasztások és csásók.) akkor is szükséges és kivihető lenne a tisztán rendőri kihágásokat egyelőre közigazgatási hatáskörben már azért is megtartani, mert a rendőri szabályok felügyelete is a közigazgatási hatóságokhoz tartozván, ezek képesek egyedül arra, hogy a kihágásoknak a közbiztonságot veszélyeztető voltát kellőleg mérlegeteljék,

nyozta, hogy az állam vegye pártfogásába ez intézményt s a policement közvetlen a kormány nevezze ki.

Rendkívüli heves ellenzéke támadt ez indítványnak, azt hozván fel ellene, miként az állandó hadsergek csak szolgává teszik a népet, de a „rendőrség méltóságától fosztja azt meg“

Az eredmény fényesen bizonyította be, hogy ez állítás nem igaz, a kormány előbb octroialva bár, de létesíté az állam rendőrséget a közvélemény csakhamar melllette nyilatkozott.

* * *

Londonban két elkülönített rendőri testület létezik, az egyiknek hatásköre tizenöt mérföldnyi területre terjed ki (metropolitan police) a másik (city police) a tulajdonképeni belvárosban özpontosul.

Lássuk e két testület hatásköre és szervezetét:

A Trafalgar térrel szemben balra a Parliamentary utcától London közéletének egyik fő útérétől, mely a képviselők házában kívül a belügyéri kincstári és admirális palotákat is magában foglalja, egy közönséges alaku épület látható. Itt van a „metropolitan police“ központi irodája.

Az egész ház éppen oly igénytelen, mint nehézkes építésű, s ha udvarán nem áldogálna néhány rendőr, mi sem ismertetné meg velünk a hely rendeltetését.

A metropolitán rendőrség huszonegy szakaszra van osztva, külön felügyelők alatt álló alosztályokkal. A szakaszok mindenike közvetlen távirati összeköttetésben áll a központtal, melyet ismét távsodronyok kötnek az egyes tűzoltó hivatalokkal össze, úgy hogy tűzvész alkalmával egy perc elég arra, hogy minden segéderő figyelmét a tüzeset felé irányozza.

Hogy valaki a rendőrök közé fölvetessék, megkivánatit, hogy legalább 5 láb magas, 35 évnél fiatalabb, becsületes, józan, munkás és nyugodt vér alkatu legyen. Felvétele után egy tapasztalt rendőr mellé helyezik, átadatván egyszersmind neki a szakaszt és egyént jelző szám és betűvel ellátott sötét kék rendőri ruha.

Fegyvere rövid pálca — staff — melyet azonban majdnem mindig egy rövid bőrdyben tart s csak legvégső szükség esetében használ, anélkül is mindenki részéről tekintélyének feltétlen elismerését biztosítván a fehér vagy kék szalag, melyet szolgálati ideje alatt karjára köt.

s a büntetést a helyi viszonyokhoz mérve aként szabják meg, hogy a közbiztonság követelményeinek a tulságos enyhesség vagy főlölesleges szigorúság elkerülésével elég tétessék.

M.-Vásárhely, 1873. június 30.

Thury főispán ő méltósága folyó hó 27-én délelőtti 10 órára felhívta ezen város orvosi karát e város tanács termébeni megjelenésre, a hol az összes orvosi kar 3 katonai és 19 polgári, számra 22-én megjelenvén, telolvas-tatta az egészségügyi bizottmány által határozott előintézkedéseket a cholera járvány megakadályoztatására s erre vonatkozó vélemény, illetőleg tanácsait kérve ki. A tárgyalás 2 óra hosszat tartott. Meg van tehát minden lehető előintézkedés téve a jelzett járvány megakadályoztatására.

A jogügyi szakbizottság.

jun. 26-iki ülésében a magánjogi kérdésekhez első szólott

Daruváry: Egész terjedelmében hozzájárul Fábry indítványához, s elfogadja alapul az osztrák p. tk.-et. Codificatio útján a legkedvezőbb körülmények között is csak igen hosszú idő alatt készülhetne el, kedvezőtlenebb esetben pedig csak a jövő nemzedék juthatna hozzá. A mi jogállapotaink mellett ily hosszú ideig nem várakozhatunk. Az o. p. tk. revisiója, ha csak a gyakorlat szükségsei vétetnek figyelembe, nem veend nagyon hosszú időt igénybe. E rendszabály nem léptet új provisoriumot életbe, csak a fennállót teendi elviselhetővé.

Csapó törvysz. elnök: a codificatiót csak a közjó egyik eszköznének tekintí, de nem tud lelkesedni idegen codexek mellett; sajnálja, hogy az o. p. t. behozatala megtörtént; még inkább, hogy hatályon kívül helyeztetett, midőn már a rázkodáson átestünk; de legnagyobb baj lenne újból behozatala. Nagy sulyt fektet a codificationál a nemzeti törvényre és szokásra, s a tudományt nem fogadja el a codificatio alapjául. Helyesnek találja a részletes törvényalkotást, első helyre tevén a kötelmi jogot.

A rendőrhivatalba lépése percztől kezdve arra kötelezi magát, hogy minden idejét és erejét kizárólag hivatása betöltésére fordítja, s se maga, sem neje más üzlettel nem foglalkozik. 1850 előtt Londont csak alkonnyat után őrizte, most azonban a nappali szolgálat is be van hozva. A „policeman“ nyolcz hónapon keresztül naponként ugyan annyi órát éjeli szolgálatban tölt, míg az év többi hónapján csak nappal van alkalmazva.

Helyét mindenki az óra gépezetének megfelelő pontossággal foglalja el úgy, hogy a felügyelő minden pillanatban tudja, hogy hol találhatja fel emberét. Néhány fiatalabb rendőr (mounted froce) lóháton a nagyobb távolságban fekvő helyeken cirkál.

A változatos kötelelességek között, — melyeket a roppant terjedelmű világváros különböző részeiben a constablereknek teljesíteni kell, egy mindenütt megmarad és az a közlekedés bármilyen nemű megzavarásának akadályozója a rendőr leginkább csak erkölcsi hatalommal bír ugyan, de ez által is képes a felmerülő nehézségek legnagyobb részén győzelmeskedni. Utasításai a legnagyobb szabadsággal állítvák ki a központból, azonban ennek dacára is sok tapintatra van szüksége az alkalmazásban.

Gyakran kell az utcákon a békebíró szerepét játszani; azon kívül mindig a legnagyobb önzéstelenséggel készen áll a bárkitől eredő ohajtás teljesítése, s különösen az eltévedt idegeneknek utba igazítása végett. A rendőrség a főváros értékeit képviseli, melyek finomság és élesség tekintetében a Cooper féle regények indiánjaival is kiálják a versenyt, ismerik a legelterjedtebb zugokat, s az emlékübe vésott észleletek megszámlálhatlan mennyisége rögtön tudatja velük valjon nincs-e valami baj?

Ha valahol egy ajtó vagy ablak például nincs elég jól bezárva, a rendőr ki bekötött szemekkel is megtalálná az utat, azonnal figyelmezteti az álmukból fölkelőt alvókat e mullasztásra. Alvajárónak képzelhetnők őt, midőn kezében tolvajlámpával az éj sötét palástjába burkolt utcákat nyugodt léptekkel bejárja, pedig látása ekkor is tisztább, mint a minővé a miénket a napvilága tehetné.

* * *

(Folyt. köv.)

Halmossy Endre: Az alkotandó magánjogi törvényeket az o. p. t.-re kívánja fektetni. A concrect viszonyokból indul ki, a mostani jogbizontalanságot tarthatlan-nak véli, s az unió végrehajtására szükségesnek tartja, hogy az ország különböző részeiben egy törvény legyen. Csak oly mód vezethet célhoz, a mely mód gyors orvos-lást képes nyújtani. A készitendő törvénykönyv, ha kija-vitjuk az o. p. t. hibáit, nem lesz osztrák, hanem ma-gyar törvénykönyv. Az o. p. t. rendszerének kirívóbb hi-ányait igen rövid idő alatt ki lehetne javítani, bárha a rendszernek nem tulajdoníthatni nagy gyakorlati jelentő-séget. A munkát legcélszerűbb volna az egyes részek szerint négy egyénre bízni, a törvénykönyvet — a házas-ságjogi s bizottmányi rész kivételével — egyszerre óhajtván életbeléptetni.

Szabó Miklós azok nézetéhez csatlakozik, kik a co-dificatió útját tartják követendőnek. Határozottan tagadja azon állítást, hogy az o. p. t. behozatala nem szült elé-gületlenséget, s hogy a bírói kar most is öntudatlanul alkalmazza azt. Receptióját, rövid revisio után, sem üd-vösnek, sem tanácsosnak nem tarja. Az alkotandó codex-nek, mint tervszerű egésznek előterjesztése lesz a leg-helyesebb.

Perczel Béla tekintetbe kívánja az önálló polgári codex törvény alkotási nehézségeit vététni. Viszonyaink sem oly consolidáltak, hogy egy teljes codex már a kö-zel jövőben elkészülhetne, s nagy mulasztás lenne nem gondoskodni addig is a legegésőbb hiányokról, nem hagyva figyelmen kívül az o. p. t. viszonyainknak megfelelő ré-szét sem. Legsürgősebbnek véli az orvoslást az örököső-dési jog terén, s nem lát semmi veszélyt a részekinti életbeléptetésben.

Tóth Elek teljesen elfogadja Fábi indítványát. Tisz-tán jogászai szempontból indult ki, s nem akarja a jelen generatiót még egy ötödik jogrendszerrel terhelni. A je-len állapot tarthatlansága rögtöni segítyt kíván, s ez csak az o. p. tk. alapul fogadásával lehetséges.

Suhajda: Valamely idegen codexnek a mi visz-nyainkhoz való alkalmazása sem venne kevesebb időt igénybe, mint ha a codificatornak szabad kéz hagyatnék.

Egészen az o. p. tk. nem mellőzhető, de tekintetbe kell venni specíficus jogintézetünket is. A sorrendre nézve általános résznek adja az elsőiséget.

Kozma Sánd: Rendszeres törvénykönyvre égető szűr-ség van, s ennek egyedüli módja a receptió. A codifica-tió létesülésében nem bizik, s az o. p. tk revisioja mel-letti elfogadását ajánlja, első helyre tevén — ha elkerül-hetlen volna a részenkinti előterjesztés — az örökösődési jogot.

Lészay Lajos: A codificatiót pártolja, tekintetbe ki-ványán vétetni hazai jogviszonyainkat is. Csak a felosz-tásra nézve szolgálhatna keretül valamely újabb codex, pl. a zürichi. Lehető a részenkinti előterjesztés is, első helyen az örökösődési joggal.

Majláth György: Már államszerkezetünknel fogva sem ajánlaná a részenkénti előterjesztést. Az egyszerű receptióba nem tudna belenyugodni. a codificatió pedig — hazai viszonyaink, s a parlamentaris nehézségek mi-att is — sok időt venne igénybe, s így határozottan az o. p. t. revisioja mellett van, mert a mostani állapot tarthatlan, s a problematikus reményekért sem szabad fel-adnunk a lehetőtt.

Erre az igazságügyminszter berekeszti a magánjogi kérdések fölötti tanácskozást, örömmel constatálván az el-lenkező nézetek számos érintkezési pontját. A vita folyama a codificatio és receptió körül összpontosult, s az ellenté-tes kiindulási pontok daczára, az eredmény igen közel ve-tett egymáshoz. A megbízandó szakemberek ügyszere-retete és munkásságától függ. hogy ha nem is Európára, de hazánkra nézve epochalis törvénykönyvhöz juthassunk.

A perrendtartási kérdések fölött tartandó legköze-lebbi ülés pénteken délután 4 órára tüzetett ki.

Helyi dolgok.

— **Fogarasi Mihály** erd. róm. cath. püspök 3 nagyméltósága canonszerinti látogatásából a tegnap érke-zett városunkba, s itt a legnagyobb disszel fogadtatott. Azon nap főkirálybiránk méltóságos Mikó Mihály ur ven-dége volt, hol egyuttal városunk és vidékünk előkelői gyűltek össze.

— **Köszönetet kell** polgártársaink nevében sza-vazni érdemes városi főispánunk méltóságos Thury Gergely urnak, hogy a cholera elleni óvintézkedéseket oly sürgetőleg megtenni rendelte, rendeleteinek foganatosí-tásáról maga személyesen győződöt meg. Bizonyára az ő érdeme lesz leginkább, ha a borzasztó vész kikerüli vá-rosunkat.

— **Pauler Tivadar** igazságügyiminiszter az or-szágyűlési szünet alatt vidékre megy a kir. törvényszé-kek megsemlélésére. Reméljük nekünk is lesz szerencsénk a magas vendéghez.

— **Emlékeznek** t. olvasóink, hogy az elmúlt hó-napok egyik napján a kir. ítélő tábla fegyelmi bizottsága Balomiri János dévai kir. törvényszéki bírót hivatalos te-endőinek mullasztása és a magyar, — mint hivatalos nyelv megvetése miatt dorgálatra és a perköltségek meg-fizetésére ítélte. Ezen ítélet ellen — a mivel különben megelégedetett volna — az illető a legfelsőbb törvény-szék fegyelmi bizottságához felhívást jelentet be, minek foltán a fegyelmi tárgyalás multhó 27-én megtartatott. Baloméri János személyesen jelenlétén, legelső volt, ki hal-lotta, miszerint a kir. ítélő táblai fegyelmi bíróságnak határozata helybenhagyatott. Azt merjük hinni, hogy ezen eseten ugy a hanyag bírák, mint a dakó-romániáért ra-jongó magyar királyi tisztviselők okulhatnak.

— **„Székely Hirlap“** 50. számában csodabogár czim alatt megjelent curiosumra, a netaláni félreérté-sek kikerülése végett kijelentjük, hogy az nem a maros-vásárhelyi kir. törvényszék területén történt.

— **Csodabogár** városunkkal. Egyik szomszédos köz-ségben, melynek jegyzője 1000 frtnyi jövedelemmel bir pennája után, következő „értésítést“ adta ki. „A. . . ki képviselő közgyűlés idei január hóban tartott ülésében . . . V szám alatt beadott hivatalos jelentés következ-tében a fent álló iskolában járó gyermekek bár mily mó-doni szaporítására uraságod nevezetvén ki szoros köteles-ségének tartsa ezen hivatalában eljárni rix krax kör-jegyző.“

— **Szeretnők** tudni mire való az a sok városi pan-dur? Szemtanui voltunk következő botrányos esetnek. A szent-miklós utcából egy uri család kedves leánya ta-lán valamelyik barátnéjánál látogatást kívánt tenni. Utja a kis-utsza felé vezette, hol a csintalan és rakon-czátlan gyermekek közáporral fogadták, csak úgy tréfá-ból. A fiatal hölgy kénytelen volt atyai házához vissza-térni. Ebben pedig az a legszebb, hogy egy városszolga maczájával ott ült egy ház küszöbén s minden dobálásra nagyot röhögött. Oh szent Policzia kérünk tégedet kö-nyörülj rajtunk.

— **Sándor Kálmán** urnak N.-Szeben. A mit ön óhajt, nem áll hatalmunkban, sok a baj, a lapot, mint halljuk egy consortium veszi át. Szíves üvözlötünket.

— **A maros-vásárhelyi** polg. dalárda által 1873. junius 12-én tartott dal- és zeneestély tiszta jövedelme 61 frt 28 kr. Ugyanesak a polg. dalárda felerészben a világtárlatra küldendő polgárok és ip. segédek javára jun. 29-ki táncvizgalommal összekötött dal- és zeneestélyt ren-dezett, melynek tiszta jövedelme 31 frt 85 krt tett, melyből a nevezett célra 20 azaz husz o. é. forint át-küldetett. A bizottság.

— **A maros-vásárhelyi** ev. ref. elemi fiu- és leány osztályok nyári közvizsgája következő sorrenddel tartatnak meg. Julius 5-én d. e. 9—12-ig A felső templom melletti fiu iskola, Szekeres Elek tanító vezetése alatt. D. u. 3—6-ig ugyanott a leányok Nagy Antal tanító vezetése alatt. Ju-lius 6-án d. u. 3—6-ig, a szent-györgy-utczai kezdő leány osztály, Basa Péter vezetése alatt. Julius 7-én d. e. 9—12-ig, a szent-györgy-utczai fiu iskola, Bara-bás János vezetése alatt, a nagy templomban. D. u. 3—6-ig az első leány oszt. Szentgyörgyi István vezetése alatt, a nagy templomban. Julius 8-án d. e. 9—12-ig II ik leány oszt. Molnár Károly vezetése alatt. A nagy temp-lomban. D. u. 3—6-ig. a III-ik leány oszt. Ugrai Gyula vezetése alatt. A nagy templomban. Julius 9-én d. e. 9—12-ig a IV-ik leány oszt. Petri János vezetése alatt. A nagy templomban M.-Vásárhelytt 1873. Az iskolai bizottmány.

— **A gyermek** alszik. Az önkéntes tűzoltó-intézet megalakulására nézve semmi mozgalmat nem vettünk észre, a 20 tagu bizottság még egyetlen egyszer sem ült össze, hogy szervezési munkálatait megtegye. Talán azt várják, hogy meg nt üssön ki egy nagy tűzvész, akkor aztán leg-alább 14 napig mindenki az önkéntes tűzoltó-intézet meg-alakulásáról csacsog.

— **A tegnapelőtt** a csillag-utczai sártengerbe egy két fogatu szekér rekedt be, a piacon pedig egy négy fogatu uri koci akadott meg a sok építkezési anyagban. Ajánljuk a szent policiának tétessen éjjelre valami jelzőt ez utolsó helyen nagyobb szerencsétlenségek kikerülése végett.

— **Szebeni** levelezőnk írja, hogy onnan mult hó 28-án Brassóba egy kéjvonat indul, levelezőnk kedvesen irt tudósításait ugy erre, mint az ottani társaséletről el-várjuk.

— **Közelebből** következő bűntények elköve-téséért tüzettek ki a végtárgyalások a helyi kir. bünye-nyitő törvényszéknél: julius 4-én ádamosi Culuj Stefan

ellen lopásért és m.-régén Fülöp Miklós ellen ugyan-azért, 5-én vámos-udvarhelyi Lába Vaszi és társai ellen falopás és Marfalvi Bernád J. ellen emberölés, 11-én Varga József és társai ellen lopásért és Szabó Borbára ellen ugyanazért, 12-én Czirmai Mihaila és társai ellen lo-pás, Szilasi Mihály ellen ugyanótopliczai Ignát Juon ellen ugyanazért, helyi Kalányos Mihály ellen ugyan-azért.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi **m. kir. ítélő tábla** nyilv. ülésében az 1873. év junius hó 30-án és julius 1-én és következő nap-jain következő ügydarabok fognak előadatni.

(Folyt. és vége.)

II. Tanács polgári ügyekben.

Szolga Miklós k. t. r. b. által.

Gyűrűbíró Mihály, Beke Áron e. 300 frt i., Sala-mon Alajos, Márkus Ignác e. birt. visz. ad. i., Vásár-helyi Raihel, Nagy Endre e. elfoglalt telekrész vissza-adása i., Solyom Károly, Székely Péter e. som. visz. i., Solyom Károly, Henter Antal s. t. som. visz. i., Solyom Károly, Henter Antal s. t. e. som. visz. i., So-lyom Károly, Henter Antal s. t. e. som. visz. i., So-lyom Károly Székely Péter e. som. visz. i., Ügyvéd Ercei Miklós, Kabos Lászlóné e. 14 frt 65 kr i., Ügy-véd Ercei Miklós, Kabos Lászlóné e. 15 frt i., Ügyvéd Ercei Miklós, Kabos Lászlóné e. 15 frt i., Ügyvéd Ercei Miklós, Kabos Lászlóné e. 40 frt i., Ügyvéd Ercei Miklós, Kabos Lászlóné e. 15 frt i., Ügyvéd Ercei Miklós, Kabos Lászlóné e. 16 frt 50 kr.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Sámuel k. t. r. bíró által.

Pap Samu e. sulyos test. sért. b. ü. i., Bárdosi Ilyés e. kh. i., Bangyilla Tódor e. lopás i. b. ü., Simonfi Sig-mond emberölési b. ü. i., Dobai Ferencz sulyos testi sért. b. ü. i., Hopuh Mihály e. ugyanaz i., Nagy Károly e. becs. bizt. e. kh. iránt.

Vajda Simon k. t. r. bíró által.

Bodó Márton e, nyilv. erőszak. b. ü. i., Hiriskó Juon e. nehéz test. sért. b. ü. i., Sporea János és társai e. tol-vajság b. ü. i., Grum György e. gyilkosság b. ü. i. Radu Juon e. gyilkosság b. ü. i.

Spech Adolf k. t. r. bíró által.

Faus Trifán József e. tolvajság i., Tyolka Juon e. testisértés i., Petrectia Anna e. becs. sértés i., Dragán Damille e. testisértés i., Eibel Károlina e. lopás iránt, Stoika Juon és társa e. testisértés i., Moldován Parás-kiya és társa e. becs. sért. i., Baba Bonifauc és társa e. házasság ty. i., Binder János e. becs. sértés i., Fodor Fe-léd e. becs. sértés i., Porvu Onu e. testisértés i., Kendoff Kristóf e. közintézetek e. kh. i., Foleán Vanilie és társ. e. becsületsértés i., Szabó Mózes e. testisértés i.

Sztoyka Antal k. t. r. bíró által.

Utó Sigmond e. testisértés i., Tyokán Juon e. lopás i., Schieb András e. becs. bizt. e. kh. i., Padrea George és Beam Zachaira e. becs. bizt. e. kh. i., Fedder András és társai e. becs. bizt. e. kh. i., Mayláth Juon és társai e. becs. bizt. e. kh. i., Siheuschán György és társ. ellen közintézkedés e. kh. i., Mária lui Pavelu Marco Alemán e. gyermekgyilkosság bünténye i.

Mégai Ferencz k. t. p. bíró által.

Prekub Juon és társ. e. testi bizt. e. kh. i., Márton Anna e. a tuljd. és becs. bizt. e. kh. i., Zsurs Juon a Alba e. csalás kh. i., Márk Samu e. testi bizt. e. kh. i., Nagy Károly és társ. e. becs. bizt. e. kh. i., Hersch Jó-zsef e. becs. sértés kh. i., Mántó Mihályné e. test. bizt. e. kh. i., Burszán Mária és társa e. közerkölcsösség e. kh. i., Stenuoz Vaszilie e. nyilv. erőszak. b. ü. i., Serbáo Juon és társai e. tolvajság b. ü. i.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Antalfy Gábor k. t. r. bíró által.

Csiszár Erzsébeth Kapasz Jánosn. és társ. e. egy urb. állam. kibocs. i., gr. Toldalagi Mihályné Mátyás Mik-lós e. egy beltelek és kültartoz. visz. bocs. i., Ugyanazon felperes Bukur Györgyné e. egy állomány kiutalása iránt, ugyanazon felperes Bukur László e. bel- és külfekvők ma-jors. term. elism. i., ugyanazon felperes András Mihály e. egy belállomány s tartozékai visz. bocs. i.

Gruz István k. t. p. bíró által.

Vanisa Lázárnak Ujvárosi Zsigmondné és társ. e. urbéri telek állományért fenf. urt., Székely kocársdi ta-gosítás és legelő elkülönítés, drági volt urbéresek b. Vesse-lényi Farkas e. urbéri fekvőségek visszaadása i.

Beküldetett,

A „Székely Hírlap“ tekintetes szerkesztőségének
Maros-Vásárhelyt,

Tisztelt szerkesztő ur! Önnek ez évi 48. és 49. számú lapjai szívesek voltak velünk illetőleg Maros-Vásárhelytől székelő felügyelőnk személyével foglalkozni; ohajtottuk volna ezen szerencsében nem részesülni vagy legalább nem oly hangon. — Feltéve azonban, hogy kemény kifejezése, melyek felügyelőnkől némileg közvetve mi reánk is áthatathatók, őszinte elismeréssel lettek az utóbbi számban módosítva elégnék tartjuk kérni önt, legyen szíves tudomást venni arról, hogy Beregszászi ur nekünk szerződésileg alkalmazott hivatalnokunk, eddig kötelemét hiven és becsülettel teljesítette, azonban, ha netalán visszaéléseket követve el, mi elnem mulasztandjuk már intézetünk érdekében is kellő gátat vetni eljárásainak. Kérjük legyen szíves e sorok közlésével elégtételt adni nekünk úgy Beregszászinak is a megtámadott hitelben, mert pénzintézetnél első érdek a becsületes hitel s ezt hivatalnokai sem nélkülözhetik.

Teljes tisztelettel:

„Tisza biztosító és jelzálog bank
kolozsvári képviselősege“

Bánffy.

Bovánkovics.

Bécsi tőzsdei árkelet

(junius 4.)

5% metallique	67.90
5% nemz. államkölesön	72.25
1860. államkötvény	100.25
Bankrészevény	960.—
Hitelrészevény	269.—
London	100.—
Ezüst	109.75
Arany	—.—
Napoleon arany	8.82
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.—
„ „ „ temesi	73.50
„ „ „ erdélyi	73.—
„ „ „ horvát-slavon	00.—

Felelős szerkesztő DOBOLYI SÁNDOR

HIRDETMEÉNYEK

(10) 28—52

Galéne-befecskendezés.

Gyógyít fájdalom nélkül 3 nap alatt minden
hugycső-kifolyást, úgy most keletkezöt, vala-
mint kifejelettet és egészen idültet.

Központi főraktár az osztrák-magyar
birodalom számára:

Maager Vilmos, Bécs,

Bäckerstrasse 12. szám

ára használati utasítással : 3 frt 70 kr. Pes-
ten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél

(31)

(1—5)

Cséplő-gépek,

kézi, huzó, emelő, víz és gőzkezelésre
alkalmazhatók, 120 frtal feljebb Bécsig
bérmentes küldéssel kaphatók:

Mayfarth F. és társa
gyárában Frankfurtban.

Rajzok, és leírásokkal kívánatra ingyen
szolgál.

(23)

Népszerű gazdasági munkák.

Kaphatók: Wittich József könyvkereskedésében Maros-Vásárhelyt.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani
viszonyokhoz alkalmazva. Irta: Galgóczi Károly.

I. rész általános földmívelés ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kerté-
szet, virágmívelés és gyümölcs tenyésztés körében.
a legújabb kútfők után írták Galgóczi K. és Far-
kas M. 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres
méh tenyésztésre. Irta: dr. Farkas Mihály. 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás
zöldségtermesztésben 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbeteg-
ségek ismeretével és gyógyítás módjával. 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A
magyar gazda közönség használatára: Irta: Dely
Mátyás és Mihály. 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés czél-
szerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A boglyár gyümölcsök, u. m. ribizke, kösz-
méte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya,
boroka, szőlő, füge és granát alma, czélszerű és
jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a szőlő-
lugas művelésre. 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjele-
sebb honi és külföldi csemege fajok ismertetése, irta
Dr. Farkas Mihály számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák haszná-
latára, irta: Lukács Sándor, ára 40 kr.

Gazdasági lötenyésztés, pályamű, irta: Tompa
Béla, számos ábrával, ára 1 frt.

Az ügyes szakácsnő, legegyszerűbben leírt főzés-
mesterség középosztályu magyar konyhák számára 40 kr

*Legújabb és megpróbáltabb magyar szakács-
könyv*, utmutató 1044 legjobb ízű étel főzésért
Irta. Németh Zsuzsa. 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink beteg-
ségeinek megismertetése és gyógyítása. Irta: Ei-
senmayer és Göböl, 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyelés körül
Irta: Kovács Zs. Ára 1 frt.

Magyar gazdasszony teendői a közéletben,
házban és konyhában. Segédkönyv nők és hajado-
nok számára. Irta: Medve Imre. 2 frt.

A váltógazdaság, vagy az okszerű mezőgazdás-
zat és falusi háztartás alapelvei. Koszoruzott pá-
lyamű. Irta: Mártonffy Zsigmond: 1 frt.

Gazdasági kis tükör a falusi ifjúság számára
tandij és olvasó könyvül. Ára 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana,
fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása,
stb. stb. betegségei és gyógyításuk. Irta: Engel-
brecht Károly. Számos eredeti ábrával, 3 frt

Általános baromorvoslási könyv. Irta: Dr.
Wágenfeld. 81 külön ábrával. Ára 2 forint 60
krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irta Báthi Gábor,
ábrákkal 30 kr.

(17)

Legújabb törvénykezési munkák.

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelyt.

Adótörvények és szabályok gyűjteménye,

községek s különösen jegyzők számára
irta: Till Antal ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.

és az erre vonatkozó törvények és rendeletek ma-
gyarazata tekintettel Erdélyre
irta Ziliinszky Imre Ára 2 frt 40 kr.

Az új szolgabírói hivatal. kézikönyve

megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és
községi előjárók használatára. Ára 2 frt,

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr,
Kolozsmegye-gyalui egyesbirája
által

a községi előjáróságok részére kiadott

UTASÍTÁS

községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és
kezelése tárgyában.

mintákkal,

Ára 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

Törvényezikk a községek rendezé-
séről Ára 40 kr.

1873-ik évi országgyűlési törv. czikkek 1-ső füzet
50 kr.

Magyarország és Erdély bírósági szerkezte
és helyközségeinek legújabb bírósági felosztása, ára
1 frt 20 kr.

Függelék a köztörvényhatóságok, községek és az
első folyamodásu bíróságok rendezésére vonatkozó
törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye.
Egybeillesztette Szeniczai Gusztáv, ára 70 kr.

17—*

*Az új bélyeg és illetéki törvény, a miniszter
utasításokkal*, ára 40 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-ad-
rét kiadás 1 frt 20 kr, zsebkadás 1 frt 20 kr.

1872-iki Rendeletek tára. Hivatalos kiadás,
Hatodik folyam. Előfizetési ára 50 ívnek Pesten 3
frt. Postán bérmentve 3 frt 80 kr.

A bélyeg- és illetéktörvények és szabályok. A
legújabb időkig kiegészített hivatalos kiadás.
Ára 2 frt. Kötve 2 frt 80 kr.

Törvény és községek rendezéséről. Magyarazó
jegyzetekkel. Nyolczadrét-kiadás. Ára 1 pél-
dánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irta Ürmösy Boldizsár Ferencz.

2-ik javított kiadás. Ára 80 kr.

Községi Kalauz

vezérkönyv község- és körjegyzők,
községbírák, előjárók, s képvise-
lők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati irománypéldák-
kal, 2-ik a legújabb rendeletekkel bővített kiadás.

Irta: Tóth Lajos. Ára 4 frt.

Magyar Önügyvéd,

gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életbet
előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyleteken
tárgyazó okiratok és beadványok magyar és német
szüvegti iromány példával ellátva, minden osztály-
beliek használatára. Ára 2 frt 40 kr.

Irta. Tóth Lajos.

Községi közigazgatás vagyonke-
zelés és számadások kézikönyve.

Irta: Till Antal.

2-ik javított kiadás.

Ára 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztertől, a jegyzői szí-
gorlatra készülőknek ajánlva.